



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2023. gada 7. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Telekomunikācijas – Personas datu apstrāde elektronisko komunikāciju nozarē – Direktīva 2002/58/EK – Piemērošanas joma – 15. panta 1. punkts – Elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju saglabātie dati, kas darīti pieejami par kriminālprocesu atbildīgajām iestādēm – Šo datu vēlāka izmantošana dienesta pārkāpuma izmeklēšanā

Lietā C-162/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) iesniegusi ar 2022. gada 24. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 3. martā, tiesvedībā, ko ierosinājis

A. G.,

piedaloties

Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*] (referents), T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemele,

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretāre: A. Lamote [*A. Lamote*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 2. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- A. G. vārdā – *G. Danėlius, advokatas,*
- Lietuvas valdības vārdā – *S. Grigonis, V. Kazlauskaitė-Švenčionienė* un *V. Vasiliauskienė,* pārstāvji,
- Čehijas valdības vārdā – *O. Serdula, M. Smolek* un *J. Vlácil,* pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

- Igaunijas valdības vārdā – *M. Kriisa*, pārstāve,
- Īrijas vārdā – *M. Browne*, *A. Joyce* un *M. Tierney*, pārstāvji, kuriem palīdz *D. Fennelly*, *BL*,
- Francijas valdības vārdā – *R. Bénard*, pārstāvis,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *A. Grumetto*, *avvocato dello Stato*,
- Ungārijas valdības vārdā – *Zs. Biró-Tóth* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. L. Kalēda*, *H. Kranenborg*, *P.-J. Loewenthal* un *F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 30. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK (OV 2009, L 337, 11. lpp.), (turpmāk tekstā – “Direktīva 2002/58”) 15. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, ko ierosinājis A. G. par to, vai ir likumīgi *Lietuvos Respublikos ģenerālinē prokuratūra* (Lietuvas Republikas Ģenerālprokuratūra; turpmāk tekstā – “Ģenerālprokuratūra”) lēmumi par viņa atbrīvošanu no prokurora amata.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2002/58 1. pants “Darbības joma un mērķis” noteic:

“1. Šajā direktīvā paredzēta dalībvalstu to noteikumu saskaņošana, ar kuriem jānodrošina pamattiesību un pamatbrīvību līdzvērtīgs aizsardzības līmenis, un jo īpaši tiesības uz privāto dzīvi un konfidencialitāti saistībā ar personas datu apstrādi elektronisko komunikāciju nozarē, kā arī jānodrošina šo datu un elektronisko komunikāciju iekārtu un pakalpojumu brīva aprīte Kopienā.

[..]

3. Šī direktīva neattiecas uz darbībām, uz kurām neattiecas Eiropas Kopienas dibināšanas līgums, tādām kā tās, kas iekļautas Līguma par Eiropas Savienību V un VI sadaļā, un jebkurā gadījumā uz darbībām, kas attiecas uz sabiedrības drošību, aizsardzību, valsts drošību (tostarp valsts ekonomisko labklājību, ja darbības attiecas uz valsts drošības jautājumiem) un uz valsts darbībām krimināltiesību jomā.”

4 Šīs direktīvas 5. panta “Komunikāciju konfidencialitāte” 1. punkts noteic:

“Dalībvalstis nodrošina komunikāciju un saistītās informācijas par datu plūsmu konfidencialitāti ar publisko komunikāciju tīkla un publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, ievērojot valsts tiesību aktus. Īpaši tās aizliedz komunikāciju un saistītās informācijas par datu plūsmu noklausīšanos, ierakstīšanu, uzglabāšanu vai cita veida aizturēšanu vai pārraudzību personām, kas nav lietotāji, bez attiecīgo lietotāju piekrišanas, izņemot gadījumus, kad to darīt ir ar likumu atļauts saskaņā ar 15. panta 1. punktu. Šis punkts neliedz tehnisko uzglabāšanu, kas nepieciešama komunikāciju pārsūtīšanai, neierobežojot konfidencialitātes principu.”

5 Minētās direktīvas 15. panta “Direktīvas 95/46/EK dažu noteikumu piemērošana” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu šīs direktīvas 5. un 6. pantā, 8. panta 1., 2., 3. un 4. punktā un 9. pantā minēto tiesību un pienākumu darbības jomu, ja šādi ierobežojumi ir vajadzīgi saskaņā ar nepieciešamiem, atbilstīgiem un samērīgiem pasākumiem demokrātiskā sabiedrībā, lai garantētu valsts drošību, aizsardzību, sabiedrības drošību un kriminālpārkāpumu [noziedzīgu nodarījumu] vai elektronisk[o] komunikāciju sistēmas nevēlamas izmantošanas novēršanu, izmeklēšanu, noteikšanu [atklāšanu] un kriminālvajāšanu, kā noteikts [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 95/46/EK [(1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.)] 13. panta 1. punktā. Tālāb dalībvalstis, cita starpā, var pieņemt tiesību aktus, paredzot datu saglabāšanu ierobežotā laikposmā, kas pamatots ar šajā punktā noteiktajiem iemesliem. Visi šajā punktā minētie pasākumi ir saskaņā ar Kopienas tiesību aktu vispārējiem principiem, tostarp tie[m], kas minēti [LES] 6. panta 1. un 2. punktā.”

Lietuvas tiesības

Likums par elektroniskajām komunikācijām

6 2004. gada 15. aprīļa *Lietuvas Republikos elektroninių ryšių įstatymas* (Lietuvas Republikas Likums par elektroniskajām komunikācijām; *Žin.*, 2004, Nr. 69-2382), redakcijā, kas piemērojama pamatlīetas faktiem (turpmāk tekstā – “Elektronisko komunikāciju likums”), 65. panta 2. punkts nosaka elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem pienākumu saglabāt šā likuma 1. pielikumā minētos datus un vajadzības gadījumā nodot tos kompetento iestāžu rīcībā, lai šīs iestādes varētu šos datus izmantot smagu noziegumu apkarošanai.

7 Saskaņā ar Elektronisko komunikāciju likuma 1. pielikumu saglabājamo datu kategorijas ir šādas:

“1. Dati, kas vajadzīgi, lai atrastu un identificētu komunikācijas avotu: [...] 2. Dati, kas vajadzīgi, lai identificētu komunikācijas saņēmēju: [...] 3. Dati, kas vajadzīgi, lai noskaidrotu komunikācijas datumu, laiku un ilgumu: [...] 4. Dati, kas vajadzīgi, lai noskaidrotu komunikācijas veidu: [...] 5. Dati, kas vajadzīgi, lai noskaidrotu lietotāju sakaru iekārtu vai to, kas varētu būt viņu iekārta: [...] 6. Dati, kas vajadzīgi, lai noskaidrotu mobilo sakaru iekārtas atrašanās vietu: [...]”

8 Saskaņā ar šā likuma 77. panta 4. punktu, ja ir motivēts tiesas nolēmums vai cits likumā noteikts tiesisks pamats, elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem ir pienākums nodrošināt tehnisku iespēju tostarp kriminālizlūkošanas iestādēm un pirmstiesas izmeklēšanas iestādēm

Lietuvos Respublikos baudziamajo proceso kodeksas (Lietuvos Republikas Kriminālprocesa kodekss; turpmāk tekstā – “Kriminālprocesa kodekss”) noteiktajā kārtībā veikt elektronisko komunikāciju tīklos pārraidītās informācijas satura kontroli.

Likums par kriminālizlūkošanu

- 9 2012. gada 2. oktobra *Lietuvos Respublikos kriminalinēs žvalgybos įstatymas* (Lietuvos Republikas Likums par kriminālizlūkošanu; *Žin.*, 2012, Nr. 122-6093), redakcijā, kas piemērojama pamatlīetas faktiem (turpmāk tekstā – “Kriminālizlūkošanas likums”), 6. panta 3. punkta 1. apakšpunkts noteic: ja ir izpildīti šajā likumā paredzētie nosacījumi, lai pamatotu kriminālizlūkošanu, un saņemta prokuratūras amatpersonas vai tiesas atļauja, kriminālizlūkošanas iestādēm papildus šā paša panta 1. un 2. punktā uzskaitītajām pilnvarām ir arī tiesības iegūt informāciju no elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem.
- 10 Minētā likuma 8. panta 1. punkts noteic, ka kriminālizlūkošanas iestādes veic izmeklēšanu, tiklīdz tās saņem informāciju par to, ka tiek gatavots vai izdarīts ļoti smags, smags noziedzīgs nodarījums vai tāds nodarījums, kas izdarīts vainu pastiprinošos apstākļos, vai par personām, kas gatavojas, izdara vai ir izdarījušas šādu darījumu. Šā paša likuma 8. panta 3. punktā ir precizēts, ka, ja šādā izmeklēšanā atklājas noziedzīga nodarījuma pazīmes, nekavējoties tiek uzsākta pirmstiesas izmeklēšana.
- 11 Kriminālizlūkošanas likuma 19. panta 1. punkta 5. apakšpunkts noteic, ka kriminālizlūkošanas darbībās iegūtu informāciju var izmantot šā panta 3. un 4. punktā noteiktajos gadījumos un citos likumā paredzētajos gadījumos. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu informāciju, kas iegūta no kriminālizlūkošanas darbībām par nodarījumu, kuram piemīt ar korupciju saistīta noziedzīga nodarījuma pazīmes, var deklasificēt ar prokuratūras piekrišanu un izmantot disciplinārpārkāpumu vai dienesta pārkāpumu izmeklēšanā.

Kriminālprocesa kodekss

- 12 Kriminālprocesa kodeksa 154. pants noteic, ka ar izmeklēšanas tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz prokuratūras amatpersonas pieteikumu, izmeklētājs var noklausīties sarunas, kas tiek veiktas elektronisko komunikāciju tīklos, veikt to transkripciju, kontrolēt elektronisko komunikāciju tīklos pārraidīto citu informāciju, kā arī to ierakstīt un saglabāt tostarp tad, ja ir pamats uzskatīt, ka tas ļaus iegūt datus par sevišķi smagu vai smagu noziegumu, kas tiek vai nu gatavots, vai izdarīts vai jau ir izdarīts, vai par relatīvi smagu vai vieglu nodarījumu.
- 13 Šā kodeksa 177. panta 1. punkts noteic, ka izmeklēšanas dati ir konfidenciāli un ka līdz lietas izskatīšanai tiesā šie dati var tikt izpausti tikai ar prokuratūras atļauju un tikai tiktāl, ciktāl tas tiek atzīts par pamatotu.
- 14 Lai īstenotu minētā kodeksa 177. pantu, tiek piemēroti *Ikiteisminio tyrimo duomenų teikimo ir panaudojimo ne baudziamajo persekiojimo tikslais ir ikiteisminio tyrimo duomenų apsaugos rekomendacijos* (Ieteikumi par pirmstiesas izmeklēšanas datu sniegšanu un izmantošanu ar kriminālvajāšanu nesaistītiem mērķiem, kā arī par pirmstiesas izmeklēšanas datu aizsardzību), kas apstiprināti ar ģenerālprokurora 2017. gada 17. augusta Dekrētu Nr. I-279 (*TAR*, 2017, Nr. 2017-13413), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2018. gada 25. jūnija Dekrētu Nr. I-211.

- 15 Šo ieteikumu 23. punktā ir noteikts, ka, saņemot pieteikumu par piekļuvi izmeklēšanas datiem, prokurors lemj par to, vai šie dati ir jāsniedz. Ja tiek pieņemts lēmums tos sniegt, prokurors norāda, cik lielā mērā ir sniedzami pieteikumā norādītie dati.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 16 Ģenerālprokuratūra uzsāka iekšējo izmeklēšanu pret prokurora pienākumus kādā Lietuvas prokuratūrā tolaik pildošo prasītāju pamatlietā, pamatojoties uz to, ka pastāvēja norādes, ka viņš sevis vadītas pirmstiesas izmeklēšanas gaitā bija prettiesiski sniedzis aizdomās turētajam un viņa advokātam informāciju, kas ir nozīmīga šai izmeklēšanai.
- 17 Ziņojumā par šo izmeklēšanu Ģenerālprokuratūras komisija konstatēja, ka prasītājs pamatlietā patiešām ir izdarījis dienesta pārkāpumu.
- 18 Saskaņā ar šo ziņojumu šo dienesta pārkāpumu pierāda iekšējās izmeklēšanas gaitā savāktie pierādījumi. Proti, ar informāciju, kas iegūta kriminālizlūkošanas darbību gaitā, un datiem, kas savākti divu kriminālizmeklēšanu gaitā, esot apstiprināts, ka starp prasītāju pamatlietā un aizdomās turētā advokātu ir bijusi telefoniska saziņa saistībā ar prasītāja pamatlietā vadīto izmeklēšanu pret aizdomās turēto. Minētajā ziņojumā bija arī norādīts, ka ar tiesas rīkojumu ir atļauts pārtvert un ierakstīt elektronisko komunikāciju tīklos nosūtītās informācijas saturu attiecībā uz šo advokātu un ka ar citu tiesas rīkojumu to darīt atļauts attiecībā uz prasītāju pamatlietā.
- 19 Pamatojoties uz šo pašu ziņojumu, Ģenerālprokuratūra pieņēma divus dekrētus, ar kuriem tā, pirmkārt, piemēroja prasītājam pamatlietā sodu – atbrīvošanu no amata, un, otrkārt, atbrīvoja viņu no amata.
- 20 Prasītājs pamatlietā vērsās *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa, Lietuva) ar prasību atcelt šos abus dekrētus.
- 21 Ar 2021. gada 16. jūlija spriedumu šī tiesa noraidīja prasītāja pamatlietā prasību, pamatojoties tostarp uz to, ka šajā gadījumā veiktās kriminālizlūkošanas darbības bija likumīgas un ka informācija, kas iegūta saskaņā ar Kriminālizlūkošanas likuma normām, ir likumīgi izmantota, lai konstatētu prasītāja pamatlietā iespējami izdarīta dienesta pārkāpuma esamību.
- 22 Prasītājs pamatlietā iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā – *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa), apgalvojot, ka kriminālizlūkošanas iestāžu piekļuve kriminālizlūkošanas darbības gaitā informācijai par elektronisko komunikāciju datu plūsmu un pašam šo komunikāciju saturam ir tik smags pamattiesību aizskārums, ka, ņemot vērā Direktīvas 2002/58 un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) normas, šī piekļuve varēja tikt piešķirta tikai smagu noziegumu apkarošanas nolūkā. Savukārt Kriminālizlūkošanas likuma 19. panta 3. punktā esot noteikts, ka šādus datus var izmantot, lai izmeklētu ne tikai smagus noziedzīgus nodarījumus, bet arī disciplinārpārkāpumus vai dienesta pārkāpumus, kas saistīti ar korupciju.

- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka prasītāja pamatlietā uzdotie jautājumi attiecas uz diviem aspektiem, proti, pirmkārt, piekļuvi datiem, ko elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji saglabā citiem mērķiem, nevis lai apkarotu smagus noziedzīgus nodarījumus un novērstu nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu, un, otrkārt, – tad, kad šī piekļuve ir iegūta, – šo datu izmantošanu, lai izmeklētu dienesta pārkāpumus, kas saistīti ar korupciju.
- 24 Šī tiesa atgādina, ka no Tiesas judikatūras, konkrēti – no 2020. gada 6. oktobra sprieduma *Privacy International* (C-623/17, EU:C:2020:790, 39. punkts), izriet, ka, pirmkārt, Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar tās 3. pantu, ir interpretējams tādējādi, ka šīs direktīvas piemērošanas jomā ietilpst ne tikai tādi tiesību akti, kuros elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem ir noteikts pienākums saglabāt informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus, bet arī tiesību akti, ar kuriem noteikts pienākums piešķirt piekļuvi šiem datiem kompetentajām valsts iestādēm. Otrkārt, no šīs judikatūras, konkrēti – no 2021. gada 2. marta sprieduma *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152, 33. un 35. punkts), izrietot, ka saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi samērīguma princips noteic, ka vienīgi smagu noziegumu apkarošana un nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršana var pamatot tādu nopietnu iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā nostiprinātajās pamattiesībās, par kādu ir uzskatāma informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu saglabāšana, neatkarīgi no tā, vai tā ir visaptveroša un nediferencēta vai mērķorientēta.
- 25 Tomēr Tiesa vēl neesot lēmusi par attiecīgo datu turpmākās izmantošanas ietekmi uz pamattiesību aizskārumu. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa jautā, vai šāda vēlāka izmantošana ir jāuzskata arī par tik smagu Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību aizskārumu, ka to var pamatot tikai smagu noziegumu apkarošana un nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršana, kas izslēgtu iespēju šos datus izmantot ar korupciju saistītu dienesta pārkāpumu izmeklēšanā.
- 26 Šādos apstākļos *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [...] Direktīvas 2002/58 [...] 15. panta 1. punkts, to aplūkojot kopsakarā ar [Hartas] 7., 8., 11. pantu un 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to kompetentajām valsts iestādēm ir aizliegts izmantot elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju saglabātos datus, kas var sniegt informāciju par elektronisko komunikāciju līdzekļu lietotāju datiem un veikto komunikāciju, izmeklējot ar korupciju saistītus disciplinārpārkāpumus amata pienākumu izpildē, neatkarīgi no tā, vai piekļuve šiem datiem konkrētajā gadījumā ir piešķirta smagu noziegumu apkarošanas un nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršanas nolūkos?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 27 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka ar elektroniskajām komunikācijām saistītie personas dati, kurus elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji ir saglabājuši saskaņā ar tiesību aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz šo tiesību normu, un kuri pēc tam saskaņā ar šo tiesību aktu ir nodoti kompetento iestāžu rīcībā smagu noziegumu apkarošanas nolūkos, var tikt izmantoti ar korupciju saistītu dienesta pārkāpumu izmeklēšanā.

- 28 Vispirms jānorāda: no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka – lai gan administratīvās lietas materiālos saistībā ar procedūru, kuras rezultātā tika pieņemti šā sprieduma 19. punktā minētie dekrēti pamatlietā, bija ietverta arī informācija, kuru kompetentās iestādes bija ievākušas, veicot elektronisko komunikāciju pārtveršanu un ierakstīšanu, kas kriminālvajāšanas nolūkos tika atļautas ar diviem tiesas rīkojumiem – iesniedzējtiesa tomēr jautā nevis par tādu personas datu izmantošanu, kas ir iegūti bez elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju iesaistīšanās, bet gan par tādu personas datu vēlāku izmantošanu, kurus šādi pakalpojumu sniedzēji ir saglabājuši, pamatojoties uz dalībvalsts tiesību aktu, kurā tiem šāds saglabāšanas pienākums ir noteikts saskaņā ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu.
- 29 Šajā ziņā no lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertajām norādēm izriet, ka dati, uz kuriem attiecas uzdotais jautājums, ir dati, kas tiek saglabāti saskaņā ar Elektronisko komunikāciju likuma 65. panta 2. punktu, kas, lasot to kopā ar šā likuma 1. pielikumu, noteic elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem pienākumu visaptveroši un nediferencēti saglabāt ar šādām komunikācijām saistīto informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus smagu noziegumu apkarošanas nolūkos.
- 30 Par nosacījumiem, ar kādiem šie dati var tikt izmantoti administratīvā procedūrā par saistībā ar korupciju izdarītiem dienesta pārkāpumiem, vispirms jāatgādina, ka piekļuve minētajiem datiem saskaņā ar tiesību aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, var tikt piešķirta tikai tad, ja šie pakalpojumu sniedzēji minētos datus ir saglabājuši šai tiesību normai atbilstīgā veidā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi), C-746/18, EU:C:2021:152, 29. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt ar šādām komunikācijām saistītās gan informācijas par datu plūsmu, gan atrašanās vietas datu turpmāka izmantošana smagu noziegumu apkarošanas nolūkos ir iespējama tikai ar nosacījumu, ka, pirmkārt, elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju veiktā šo datu saglabāšana ir veikta atbilstīgi Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktam, kā tas ir interpretēts Tiesas judikatūrā, un, otrkārt, ka kompetentajām iestādēm piešķirtā piekļuve minētajiem datiem arī ir veikta atbilstīgi šai tiesību normai.
- 31 Šajā ziņā Tiesa ir jau nospriedusi, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tādi legislatīvi pasākumi, kuros smagas noziedzības apkarošanai un nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršanai preventīvi tiek paredzēta informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu visaptveroša un nediferencēta saglabāšana (spriedums, 2022. gada 20. septembris, *SpaceNet un Telekom Deutschland*, C-793/19 un C-794/19, EU:C:2022:702, 74. un 131. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Tā savukārt ir precizējusi, ka šim 15. panta 1. punktam, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta gaismā, nav pretrunā tādi legislatīvi pasākumi, kas smagas noziedzības apkarošanas un nopietna sabiedrības drošības apdraudējuma novēršanas nolūkos paredz
- informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu mērķorientētu glabāšanu, kura, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem elementiem, tiek ierobežota atkarībā no attiecīgo personu kategorijām vai pamatojoties uz ģeogrāfisku kritēriju, uz laiku, kas nepārsniedz absolūti nepieciešamo, bet ko var pagarināt;
 - savienojuma avotam piešķirto IP adresu visaptverošu un nediferencētu glabāšanu uz laiku, kas nepārsniedz absolūti nepieciešamo;

- elektronisko komunikāciju līdzekļu lietotāju personas identitātes datu visaptverošu un nediferencētu glabāšanu; un
- ar kompetentās iestādes lēmumu, kas ir pakļauts efektīvai pārbaudei tiesā, noformēta rīkojuma izdošanu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem uz noteiktu laiku operatīvi saglabāt pakalpojumu sniedzēju rīcībā esošo informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus,

ja ar šiem pasākumiem, paredzot skaidrus un konkrētus noteikumus, tiek nodrošināts, ka attiecīgo datu glabāšana notiek atbilstoši tai paredzētajiem materiāltiesiskajiem un procesuālajiem nosacījumiem un ka datu subjektiem ir efektīvas garantijas pret ļaunprātīgas izmantošanas risku (spriedums, 2022. gada 20. septembris, *SpaceNet* un *Telekom Deutschland*, C-793/19 un C-794/19, EU:C:2022:702, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 32 Par mērķiem, kas var attaisnot to, ka valsts iestādes, pamatojoties uz šīm tiesību normām atbilstīgu tiesību aktu, izmanto elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju saglabātos datus, jāatgādina, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā dalībvalstīm ir ļauts ieviest izņēmumus no šīs direktīvas 5. panta 1. punktā noteiktā principiālā pienākuma nodrošināt personas datu konfidencialitāti, kā arī ar to saistītajiem pienākumiem, kas tostarp minēti šīs direktīvas 6. un 9. pantā, ja šāds ierobežojums ir nepieciešams, atbilstošs un samērīgs pasākums demokrātiskā sabiedrībā, lai garantētu valsts drošību, aizsardzību, sabiedrības drošību vai noziedzīgu nodarījumu vai elektroniskās komunikāciju sistēmas nevēlamas izmantošanas novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu un kriminālvajāšanu. Šim nolūkam dalībvalstis tostarp var pieņemt tiesību aktus, kas paredz datu saglabāšanu ierobežotā laikposmā, ja to pamato kāds no šiem iemesliem (spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c., C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 110. punkts).
- 33 Taču Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts nevar pamatot to, ka atkāpe no principiālā pienākuma – nodrošināt elektronisko komunikāciju un ar tām saistīto datu konfidencialitāti un konkrēti no minētās direktīvas 5. pantā noteiktā aizlieguma glabāt šos datus – kļūst par normu, jo pretējā gadījumā tiktu būtiski sašaurināta šīs tiesību normas piemērošanas joma (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 40. punkts).
- 34 Par mērķiem, kas var pamatot konkrēti Direktīvas 2002/58 5., 6. un 9. pantā paredzēto tiesību un pienākumu ierobežojumu, Tiesa jau ir nospriedusi, ka šīs direktīvas 15. panta 1. punkta pirmajā teikumā ietvertais mērķu uzskaitījums ir izsmelošs un tādēļ leģislatīvajam pasākumam, kas ir pieņemts atbilstoši šai normai, patiešām un stingri ir jāatbilst kādam no šiem mērķiem (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 41. punkts).
- 35 Runājot par vispārējo interešu mērķiem, kuri var attaisnot pasākumu, kas pieņemts saskaņā ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, no Tiesas judikatūras izriet, ka saskaņā ar samērīguma principu starp šiem mērķiem pastāv hierarhija atkarībā no to konkrētā nozīmīguma un ka šāda pasākuma mērķa nozīmīgumam ir jābūt samērīgam ar no tā izrietošās iejaukšanās smagumu (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 56. punkts).

- 36 Šajā ziņā valsts drošības aizsardzības mērķa – interpretējot šo mērķi atbilstīgi LES 4. panta 2. punktam, kas noteic, ka valsts drošība paliek vienīgi katras dalībvalsts atbildībā, – nozīmīgums pārsniedz citu Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā paredzēto mērķu nozīmīgumu, tostarp vispārējus noziedzības apkarošanas mērķus, pat ja noziedzība ir smaga, kā arī sabiedrības drošības aizsardzību. Ar nosacījumu, ka tiek ievērotas citas Hartas 52. panta 1. punktā paredzētās prasības, valsts drošības aizsardzības mērķis līdz ar to var attaisnot pasākumus, kas ietver smagāku iejaukšanos pamattiesībās nekā tā, kuru varētu attaisnot šie pārējie mērķi (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 57. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 37 Attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi Tiesa ir norādījusi, ka saskaņā ar samērīguma principu vienīgi smagu noziegumu apkarošana un nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršana var pamatot tādu nopietnu iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā noteiktajās pamattiesībās, par kādu ir uzskatāma informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu saglabāšana. Tādējādi vienīgi tāda iejaukšanās minētajās pamattiesībās, kas nav smaga, var tikt attaisnota ar vispārīgu noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 59. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 38 No šīs judikatūras izriet, ka lai arī smagu noziegumu apkarošana un nopietnu draudu sabiedrības drošībai novēršana vispārējo interešu mērķu hierarhijā ierindojas kā mazāk svarīgas nekā valsts drošības aizsardzība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 99. punkts), tās tomēr ir svarīgākas nekā noziegumu apkarošana vispārīgi un ne tik nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršana.
- 39 Šajā kontekstā tomēr jāatgādina – kā izriet arī no šā sprieduma 31. punkta –, ka iespēja dalībvalstīm pamatot Direktīvas 2002/58 tostarp 5., 6. un 9. pantā paredzēto tiesību un pienākumu ierobežojumus ir jāizvērtē, izsverot šāda ierobežojuma radītās iejaukšanās smagumu, un pārbaudot, vai šo ierobežojumu pamatojošo vispārējo interešu mērķa nozīmīgums ir samērīgs ar šo smagumu (spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *La Quadrature du Net* u.c., C-511/18, C-512/18 un C-520/18, EU:C:2020:791, 131. punkts).
- 40 Turklāt Tiesa jau ir nospriedusi, ka piekļuvi informācijai par datu plūsmu un atrašanās vietas datiem, ko pakalpojumu sniedzēji saglabā atbilstoši saskaņā ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu pieņemtu leģislatīvu pasākumu, kuram pilnībā ir jāatbilst no šo direktīvu interpretējošās judikatūras izrietošajiem nosacījumiem, principā var pamatot vienīgi ar vispārējo interešu mērķi, kura dēļ pakalpojumu sniedzējiem ir ticis uzdots veikt šādu saglabāšanu. Citādi ir tikai gadījumā, ja piekļuves mērķis ir svarīgāks par mērķi, kas ir pamatojis saglabāšanu (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 98. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 41 Šie apsvērumi *mutatis mutandis* ir piemērojami tādas informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu vēlākai izmantošanai, ko elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji saglabājuši saskaņā ar tiesību aktu, kas, pamatojoties uz Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, pieņemts smagu noziegumu apkarošanas nolūkos. Proti, šādus datus pēc to saglabāšanas un nodošanas kompetento iestāžu rīcībā smagu noziegumu apkarošanas nolūkā nevar nodot citām iestādēm un izmantot, lai sasniegtu tādus mērķus kā, piemēram, šajā gadījumā – mērķi apkarot ar korupciju saistītus dienesta pārkāpumus, kuri vispārējo interešu mērķu hierarhijā ir mazāk nozīmīgi nekā

smagu noziegumu apkarošana un nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršana. Proti, šādā situācijā atļaut piekļuvi saglabātajiem datiem un šo datu izmantošanu būtu pretrunā šai vispārējo interešu mērķu hierarhijai, kas atgādināta šā sprieduma 33., 35.–37. un 40. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána u.c.*, C-140/20, EU:C:2022:258, 99. punkts).

- 42 Attiecībā uz Čehijas valdības un Īrijas rakstveida apsvērumos izklāstīto argumentu, ka disciplinārlieta par dienesta pārkāpumiem saistībā ar korupciju varētu būt saistīta ar sabiedrības drošības aizsardzību, jānorāda, ka iesniedzējtiesa savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādījusi nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu.
- 43 Turklāt, lai gan administratīvajai izmeklēšanai attiecībā uz disciplinārpārkāpumiem vai dienesta pārkāpumiem saistībā ar korupciju var būt nozīmīga loma šādu nodarījumu apkarošanā, tiesību akts, kurā ir paredzēta šāda izmeklēšana, faktiski un strikti neatbilst mērķim izmeklēt noziedzīgus nodarījumus un sodīt par tiem, kas minēts Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkta pirmajā teikumā, kurš savukārt attiecas tikai uz kriminālvajāšanu.
- 44 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka ar elektroniskajām komunikācijām saistītie personas dati, kurus elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji ir saglabājuši saskaņā ar tiesību aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz šo tiesību normu, un kuri pēc tam saskaņā ar šo tiesību aktu ir nodoti kompetento iestāžu rīcībā smagu noziegumu apkarošanas nolūkos, var tikt izmantoti ar korupciju saistītu dienesta pārkāpumu izmeklēšanā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 45 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospiež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju), redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK, 15. panta 1. punkts, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta gaismā,

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tam ir pretrunā tas, ka ar elektroniskajām komunikācijām saistītie personas dati, kurus elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji ir saglabājuši saskaņā ar tiesību aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz šo tiesību normu, un kuri pēc tam saskaņā ar šo tiesību aktu ir nodoti kompetento iestāžu rīcībā smagu noziegumu apkarošanas nolūkos, var tikt izmantoti ar korupciju saistītu dienesta pārkāpumu izmeklēšanā.

[Paraksti]